

První klauzurní příklad

Příklad

Pavel Tlustý dne 5. ledna 2019 podepsal listinu nadepsanou jako „směnka“, která vedle ostatních zákonem požadovaných náležitostí směnky obsahovala toto prohlášení: „Zaplatím za tuto směnku Josefu Hubenému 1,500.000 Kč (slovy jeden milion korun) 30. nebo 31. prosince 2019.“ Dne 30. prosince 2019 v časných ranních hodinách se Josef Hubený dostavil s prvopisem této listiny do místa v ní určeného, předložil ji (osobně) Pavlu Tlustému a domáhal se úhrady 1 mil. Kč. Pavel Tlustý však výplatu odmítl. Uvedl, že předložená listina jej k ničemu nezavazuje, když z ní není jasné, kolik by měl vlastně platit a je proto neurčitá a tudíž neplatná. Že ji podepsal, nepochybně. Josef Hubený se obrátil na soud s návrhem na vydání směnečného platebního rozkazu; k návrhu přiložil listinu, z níž vyvozuje svůj nárok.

Otázky:

- Bude Josef Hubený s návrhem úspěšný? Své závěry právně odůvodněte.

Řešení:

Pro zodpovězení otázky je primárně nutné podívat se, zda směnka splňuje veškeré náležitosti, které podle zákona splňovat musí.

Primárně je třeba rozlišit mezi směnkou vlastní a směnkou cizí. Z důvodu, že ve výše uvedené směnce se pan Pavel Tlustý zavázal sám zaplatit ujednanou částku, jedná se o směnku vlastní (viz § 75 Zákona č. 191/1950 Sb., Zákon směnečný a šekový).

U směnky vlastní zákon předpokládá ve výše zmíněném paragrafu splnění následujících podmínek:

1. označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyku, ve kterém je tato listina sepsána;
2. bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu;
3. údaj splatnosti;
4. údaj místa, kde má být placeno;
5. jméno toho, komu nebo na jehož řád má být placeno;
6. datum a místo vystavení směnky;
7. podpis výstavce.

Při rozebrání jednotlivých bodů je možné s jistotou říci, že:

1. bod první je splněn, neboť listina je jakožto směnka ve vlastním textu označena,
2. bod druhý je splněn, neboť z prohlášení jasně vyplývá závazek zaplatit ujednanou částku, a to i přes to, že částka uvedená číslicemi se rozchází s částkou uvedenou slovy, neboť zákon v §6 odst. 1 stanovuje, že pokud se částka uvedená čísly a částka uvedená slovy rozcházejí, tak platí částka uvedená slovy,
3. bod třetí **není** splněn, neboť:
 1. zákon stanoví v § 33 následující podmínky:
 - Směnka může být vystavena:
 1. na viděnou,
 2. na určitý čas po vidění,
 3. na určitý čas po datu vystavení,
 4. na určitý den.
 - Směnky s jinou dobou splatnosti nebo se splatností postupnou jsou neplatné.
 2. pokud by tedy jednotlivé **taxativně** vymezené doby splatnosti byly vyjádřeny jako:
 1. směnka je splatna při předložení,
 2. **nebo** směnka je splatná X dnů po předložení,
 3. **nebo** směnka je splatná X dnů po datu vystavení,
 4. **nebo** směnka je splatná X. dne měsíce X.

3. domnívám se proto, že problém pro zhodnocení tohoto bodu jako splněného představuje slovo **nebo** v určení data splatnosti směnky, a to z toho důvodu, že směnka nesplňuje ani jednu z výše uvedených podmínek, která musí být pro platnost sjednaného data splatnosti ujednána. Nejbližší je pak bodu 4 *na určitý den*, ani ten však nesplňuje, neboť umožňuje splatnost v **určitý den** nebo v **jiný určitý den**.
4. bod čtvrtý je splněn, neboť ze zadání vyplývá, že místo splatnosti bylo určeno,
5. bod pátý je splněn, směnka totiž stanoví komu má být plněno,
6. bod šestý je dle zadání splněn (dne 5. ledna 2019 podepsal),
7. bod sedmý je rovněž splněn (podepsal).

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že v případě směnky uvedené v příkladu není možné hovořit o platné směnce.

Aby Josef Hubený uspěl se svým návrhem, musel by podle Zákona č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, části třetí, Hlavy čtvrté, Platební rozkaz k návrhu přiložit směnku, o jejíž pravosti a platnosti není pochybu.

V případě, že by se tedy pan Josef Hubený obrátil na soud s návrhem na vydání směnečného platebního rozkazu, neuspěl by, neboť, směnka není v bodě 3 § 75 Zákona směnečného a šekového platná.